ВСП «Фаховий коледж інформаційних технологій
Національного університету
«Львівська політехніка»

На навчанні 1-2 курс-
Укриття №1

ЗАТВЕРДЖЕНО:
Наказ «Про введення в дію
інструкцій з ОП, ПБ та ЦЗ»
від «20» грудня 2022 р. №144

ІНСТРУКЦІЯ З ОХОРОНИ ПРАЦІ № і-61 ДЛЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ПРИ ВИНИКНЕННЯ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ (В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ)

1. Загальні положення.

Захист здоров'я і життя людини в будь-яких надзвичайних ситуація одна з найгуманніших і найважливіших завдань. З отриманням сигналу оповіщення та інформації про загрозу виникнення надзвичайної ситуації, педагогічні працівники зобов'язані виконати всі доступні завдання, рекомендовані відповідними міністерствами з метою забезпечення безпеки студентів. Такими заходами, в залежності від обставин, можуть бути: евакуація з небезпечних місць або до укриттів (сховищ), надання домедичної допомоги, створення нормальних санітарно-гігієнічних умов, забезпечення повноцінним харчуванням та ін.

У разі виникнення стихійного лиха, аварії, катастрофи, загрози воєнного характеру студенти повинні бути забезпечені: захисними укриттями (сховищами, ПРУ), необхідною кваліфікованою медичною допомогою, оптимальними санітарно-гігієнічними умовами.

2. Обов'язки педагогічних працівників коледжу у разі виникнення надзвичайної ситуації під час освітнього процесу:

- роз'яснити порядок евакуації або укриття студентів у захисних спорудах, забезпечити їх за необхідності засобами індивідуального захисту;
- підготувати все необхідне для евакуації студентів для перебування їх тривалий час у захисних спорудах;
- постійно контролювати психологічний та фізичний стан студентів;
- під час евакуації транспортними засобами проводити посадку студентів у першу чергу;
- постійно перебувати разом зі студентами, підтримувати спокій та бути терплячими до них;

- при перебуванні в осередку радіоактивного або хімічного ураження контролювати використання студентами індивідуальних засобів захисту та дотримуватися встановлених правил поведінки;
- якщо отруйні речовини потрапили на відкриті ділянки тіла – якнайшвидше обробити заражені місця знезаражуючим розчином;
- після виходу із зараженої місцевості провести часткову або повну санітарну обробку;
- при травмуванні студента, чи виявленні в нього ознак хвороби (ГРВІ, ознак для хірургічного втручання), негайно надати йому домедичну допомогу, сповістити сестру медичну та за необхідності вжити заходи щодо ізоляції чи транспортування до лікувальної установи (за можливості).

3. Вимоги безпеки під час надзвичайної ситуації:

3.1. Дії педагогічних працівників при радіаційному зараженні; хімічному забрудненні, пожежі, аварії на підприємстві з викидом хімічно-небезпечних речовин.

Отримавши повідомлення відділу з надзвичайних ситуацій про аварію на хімічно-небезпечному об'єкті з викидом амоніаку (хлору та ін.) та небезпеку хімічного зараження, необхідно:
- негайно вивести всіх студентів із зони зараження в безпечне місце;
- у разі неможливості негайно вийти із зони зараження залишатися в приміщенні та провести додатково його герметизацію;
- організувати евакуацію студентів у безпечне місце після проходження хмари забрудненого повітря;
- вихід із зони хімічного зараження здійснювати в бік, перпендикулярний напряму вітру, уникаючи переходів через тунелі, яри (в яких концентрація хімічно-небезпечних речовин вища);
- при підозрі на отруєння хімічно-небезпечними речовинами виключити фізичне навантаження, дати багато пити та викликати лікаря.

При забрудненні ртуттю, її парами необхідно:
- негайно повідомити відділ надзвичайних ситуацій міста та санепідемстанцію;
- вивести студентів із забрудненої території і виключити доступ до неї;
- організувати демеркуризацію і санітарний контроль за її проведенням спеціалістами санепідемстанції (утримання парів ртуті в повітрі приміщення після демеркуризації не більш як 0,0003 мг/м3);
- повторний контроль за утриманням парів ртуті зробити двічі з інтервалом у 7 днів;
- до проведення занять у приміщенні приступати лише після дозволу місцевої адміністрації.

При виникненні пожежі необхідно:
- негайно повідомити адміністрацію коледжу, зателефонувати за номером 101, викликати пожежно-рятувальну службу ДСНС та евакуювати студентів і працівників у безпечне місце відповідно до плану евакуації;
- організувати евакуацію майна у безпечне місце та надійну охорону, відключити електропостачання;
- проконтролювати, щоб усі студенти і працівники були евакуйовані із зони пожежі у безпечне місце;

- організувати гасіння пожежі наявними первинними засобами *пожежогасіння до* прибуття пожежної служби;
- організувати зустріч пожежних підрозділів;
- при рятуванні потерпілих із приміщення, що горить, та гасінні пожежі дотримуватися правил:
1) перш ніж увійти в приміщення, охоплене полум'ям, накритися з головою мокрим покривалом;
2) відчиняти двері в задимлене приміщення, обережно, щоб запобігти спалаху полум'я від швидкого припливу свіжого повітря; відчиняючи двері, знаходитись з боку ходу дверного полотна;
3) у сильно задимленому приміщенні рухатися, зігнувшись або поповзом;
4) для захисту від чадного газу дихати через зволожену тканину.
Слід пам'ятати, що:
- якщо на вас загорівся одяг, лягайте на землю і, перекочуючись, збийте полум'я;
- побачивши людину в одязі, що горить, накиньте на нього пальто, плащ або покривало і щільно притисніть; на місце опіку накладіть пов'язку та відправте до лікарні;
- якщо горить електропроводка, то спершу відключіть рубильник, а потім гасіть пожежу;
- виходьте із зони пожежі в навітряну сторону.
3.2. У разі загрози враження стрілецькою зброєю:
- перейдіть до укриття (за можливості);
- закрийте штори або жалюзі (заклейте вікна скотчем або паперовою стрічкою) для зниження враження уламками скла;
- вимкніть світло, закрийте вікна та двері;
- займіть місце на підлозі в приміщенні, що не має вікон на вулицю (коридор, санвузол та ін.), дотримуйтесь правила «двох стін»;
- інформуйте можливими засобами про небезпеку колег, рідних і знайомих.
3.3. При повітряній небезпеці:
- перейдіть до укриття (за можливості);
- вимкніть джерело живлення, закрийте воду (газ);
- залишаючи небезпечні приміщення візьміть журнал академічної групи (для проведення переклички), документи, гроші, верхній одяг, медичну аптечку;
- без крайньої необхідності не залишайте безпечного місця перебування.
Слідкуйте за офіційними повідомленнями.
3.4. Якщо стався вибух:
- переконайтеся в тому, що ви та студенти не отримали значних травм;
- заспокойтеся і уважно озирніться навколо, чи не існує загрози подальших обвалів і вибухів, чи не звисає з руїн розбите скло, чи не потрібна комусь ваша допомога;
- якщо є можливість – спокійно виведіть студентів із місця події. Якщо ви опинилися в завалі – періодично подавайте звукові сигнали. Пам'ятайте, що при низькій активності людина може протриматися без води п'ять діб;
- виконуйте всі розпорядження рятувальника.
3.5. Якщо вас захопили в заручники:
- намагайтеся запам'ятовувати будь-яку інформацію (вік, зріст, голос, манеру розмовляти, звички і т.п.) про злочинців, що надалі може допомогти встановити їх місцезнаходження;

- при першій можливості намагайтеся повідомити про місце свого перебування в поліцію чи адміністрацію;
- намагайтеся бути розважливими, спокійними, по можливості, миролюбними, оберігайте себе та студентів від непотрібного ризику, заспокойте дітей;
- якщо злочинці перебувають у стані алкогольного або наркотичного сп'яніння, то намагайтеся максимально обмежити себе від спілкування з ними, так як їх дії можуть бути непередбачувані;
- не підсилюйте агресивність злочинців непокорою, сваркою, зайвим опором, проінструктуйте про безпечну поведінку студентів;
- виконуйте вимоги терористів, не створюючи конфліктних ситуацій,
запитуйте дозволу переміщатися, сходити в туалет, відкрити сумочку і т.д.;
- уникайте будь-яких дискусій, особливо політичних, зі злочинцями, будьте, насамперед, слухачами;
- зберігайте свою честь і нічого не просіть, намагайтеся з'їдати все, що дають, незважаючи на те, що їжа може бути непривабливою;
- якщо ви тривалий час перебуваєте поруч із злочинцями, постарайтеся встановити з ними контакт, викликати гуманні почуття і почати розмову, не наводячи їх до думки про те, що ви хочете щось вивідати;
- не дозволяйте собі та студентам падати духом, використовуйте будь-яку можливість поговорити з ними про свої надії, проблеми, які трапляються в житті, постарайтеся заспокоїти, читайте різні тексти, постарайтеся згадати вірші;
- уважно стежте за поведінкою злочинців та їх намірами, будьте готові до втечі, якщо ви абсолютно впевнені в безпеці такої спроби;
- постарайтеся знайти найбільш безпечне місце в приміщенні, де вас тримають і де можна було б захиститися під час штурму терористів (приміщення, стіни і вікна яких не виходять на вулицю – ванна кімната або комора), у разі відсутності такого місця падайте на підлогу при будь-якому шумі або стрілянині;
- при застосуванні спеціальними підрозділами сльозогінного газу дихайте через мокру тканину, швидко і часто моргайте, викликаючи сльози;
- під час штурму ні в якому разі не беріть в руки зброю терористів, щоб не постраждати від штурмуючих, які стріляють по озброєним людям;
- при звільненні виходьте швидше, речі залишайте там, де вони лежать, оскільки можливі вибухи або пожежа, беззаперечно виконуйте команди групи захоплення.

4. Основні вимоги до евакуації студентів під час виникнення надзвичайних ситуацій

Проведення евакуаційних заходів у коледжі має свої характерні особливості. Пов'язано це з тим, що у приміщеннях коледжу одночасно може перебувати значна кількість людей, тому така евакуація потребує більше часу, ніж евакуація зі звичайного помешкання.

Про виникнення НС інформуються в першу чергу всі працівники коледжу (а також усі члени евакуаційної комісії), які можуть допомагати при проведенні евакуації із приміщень. Усі евакуйовані мають збиратися у визначеному місці для проведення переклички. По прибутті рятувального підрозділу ДСНС його слід поінформувати про кількість евакуйованих із приміщень коледжу та про місце події. Рятувальникам необхідно надати план евакуації.

Евакуація.

Під час сигналу оповіщення «Увага всім!» або «Повітряна тривога» негайно увімкнути спеціальні застосунки на телефонах, радіо або телевізор і прослухати, за наявності, інформацію від органів ДСНС. У випадку необхідності евакуації допомогти студентам швидко та безпечно залишити приміщення (орієнтовний час евакуації 7-10 хв).

Перед виходом із приміщень коледжу вимкнути джерела електро- та водопостачання, взяти підготовлені речі, одягнути засоби захисту (за необхідності), зачинити двері.

Після сигналу «Тривога» студенти повинні звільнити приміщення навчальної аудиторії за командою викладача. Виходити із аудиторій потрібно поодинці. Студенти повинні залишити коледж у супроводі викладача. При цьому слід зачиняти вхідні двері, якими ніхто більше не користуватиметься.

Під час евакуації з приміщень потрібно дотримуватися правила «правої руки».

Адміністративні та інші працівники за сигналом «Тривога! Увага всім!» або «Повітряна тривога» повинні також негайно відбути до укриття чи до місця збору.

До сигналу «Відбій тривоги!» або без дозволу ДСНС забороняється будь- кому залишати місце укриття (зібрання), чи повертатися до будівлі, що загорілася, окрім випадків, коли потрібно організовувати пошук людей у приміщенні.

Збір. Місце укриття (збору) повинно обиратися заздалегідь. Кожна група студентів, що прибула до місця укриття (збору) по тривозі, повинна зайняти визначене місце. Місце збору слід визначати під накриттям чи в іншій будівлі (укриття, ПРУ).

Перекличка. Після прибуття навчальних груп до місця укриття (збору) потрібно одразу здійснити перекличку за журналом академічної групи та визначити загальну кількість евакуйованих.

Якщо когось немає, потрібно негайно розпочати пошуки відсутніх в усіх можливих місцях, де вони б могли перебувати.

Інструктаж. Перед початком освітнього процесу 2023/24 навчального року здобувачам освіти нового набору, усіх інших навчальних груп, куратори навчальних груп обов'язково проводять інструктажі з питань охорони праці, пожежної, техногенної безпеки, а також, враховуючи специфіку навчання в умовах воєнного стану, ознайомлюють студентів із порядком дій, правилами поведінки та вимогами до перебування у приміщеннях укриттів коледжу. Інструктажі проводяться під особистий підпис студентів і куратора у журналі реєстрації інструктажів навчальної групи.

Навчальна евакуація. Проводиться не менше одного разу за семестр.

5. Функціональні обов'язки педагогічних працівників (викладачі, класні керівники, майстри виробничого навчання, вихователь гуртожитку, завідувачі гуртожитку).

1. Відповідають за безпеку освітнього процесу, проводять інструктажі зі студентами з охорони праці та БЖД з обов'язковою реєстрацією в спеціальних журналах.

2. Несуть особисту відповідальність за збереження життя і здоров'я студентів під час освітнього процесу. Повідомляють директора коледжу та службу охорони праці про нещасний випадок, якщо він трапився.

Організовують надання першої допомоги потерпілому.

3. Інструктують студентів під час проведення поза аудиторних заходів із реєстрацією у спеціальному журналі.
4. Проводять профілактичну роботу щодо запобігання травматизму серед студентів.

6. Дії педагогічних працівників під час сигналу «Повітряна тривога»:

1. Викладач, завідувач лабораторії, хто на даний момент проводить навчальне заняття в аудиторії, лабораторії повинен:
- сповістити студентів про загрозу та припинити заняття;
- організувати переміщення студентів з приміщень в укриття згідно з планом евакуації, затвердженого директором коледжу;
- вимкнути світло, електричні прилади та обладнання в приміщенні;
- забрати Журнал обліку роботи академічної групи (далі - журнал) та рапортичку про відсутність студентів на заняттях;
- скоординувати переміщення студентів до укриття з особистими речами.
2. Студенти, які знаходяться на подвір'ї коледжу, в коридорах під час сигналу «Повітряна тривога», повинні самостійно пройти до укриття.
3. Під час переміщення до укриття необхідно враховувати наявність студентів з особливими освітніми потребами. У випадку присутності студентів з особливими освітніми потребами передбачити швидке та спокійне їх переміщення.
4. В укритті викладач розміщує студентів місця, які закріплені за групою. Викладач за Журналом перевіряє наявність студентів, які перейшли в укриття. У разі невідповідності наявної кількості студентів викладач повідомляє про це завідувачу відділення.
5. Якщо сигнал «Повітряна тривога» не минає, а пара закінчилася, то під час перерви студенти залишаються на своїх місцях, а викладач переходить до іншої академічної групи, у якої за розкладом навчальних занять наступна пара, де отримує від викладача попередньої пари Журнал із рапортичкою. На перерві викладач групу не залишає.
6. Після обміну академічними групами викладач за Журналом перевіряє наявність здобувачів освіти та робить відповідні записи у Журналі та в рапортичці.
7. Після відміни сигналу «ПОВІТРЯНА ТРИВОГА» і поверненні навчальної групи з укриття до аудиторії для продовження заняття викладачі повторно перевіряють фактичну наявність в аудиторії студентів по журналу. У випадку відсутності в аудиторії з нез'ясованих причин студента, викладач негайно інформує завідувача відповідного відділення для з'ясування місця перебування відсутнього та обставини, які призвели до відсутності.
8. Під час знаходження в укритті викладач або відповідальна особа, призначена завідувачем відділення, здійснює контроль за порядком.

Інженер з охорони праці Оксана СТАСИШИН